

da Kirkecommissionen arbejder, med et eneste Ord hvæle ved de forskellige Forhold. Jeg skal saameget mindre hvæle ved Almue-skolevæsenet, som jeg haaber, at vi paa anden Maade skulle faae Læilighed til fyldigere at komme ind paa en Discussion herom. Jeg skal allerede efter min Stilling ikke udtale mig om Universitetet, det høieste Dphsynings-institut her i Landet. Jeg skal kun med et Par Ord berøre det lærde Skolevæsen, ikke fordi jeg her ved Finantslovens Behandling ønsker at komme ind paa de mere tekniske omstridte Spørgsmaal, jeg skal kun ganske i Almindelighed henlede Deres Dpmærksomhed paa et Factum, som forekommer mig at være tilstræffelig til fuldstændig at fordømme det lærde Skolevæsen, vi for Diebliffet have i Danmark, nemlig at den lærde Skoledannelse kun er en Embedsdannelse og ikke egner sig, jeg vil ikke sige for Folkets store Masse; thi det kunde ikke falde mig ind for denne at fordrø en saadan Dannelse, som kræver saa store Omkostninger og saa megen Tid, men den egner sig ikke engang for de Private, som gaae over i større Stillinger. Jeg troer, at alene den simple Ting, at det kun er en Embedsdannelse, er et Vidnesbyrd om, hvor uheldige Forhold vi her have, idet hele dette store Maskineri, alle disse store Midler, som vi her i Landet give ud til den høiere Dphsynings Fremme, anvendes paa en saadan Maade, at Folk, som ikke ere nødte til at gaae denne Vej, fordi de ere bundne ved Examen, ikke finde det hensigtsmæssigt. Jeg troer, at dette i og for sig er en tilstræffelig Forkastelse, en afgjørende Dom over den Fremgangsmaade, det Offentlige her følger med Hensyn til disse vigtige Institutioner. Jeg paastaar ingenlunde, at de lærde Skoler virkelig tilfredsstille den Opgave, som man stiller til dem fra Embedsdannelsens Standpunkt, ligesaa lidt som jeg kan anerkjende, at der virkelig kræves en anden Dannelse for Embedsmænd end til de høiere private Stillinger; skulde man give en af disse Fortrinet, vilde jeg idetmindste ikke betænke mig paa at betegne den Dannelse, som kræves til de høiere private Stillinger, som ligesaa vigtig som den anden. Jeg haaber, at den høitærede Kirke- og Undervisningsminister vil

have sin Dpmærksomhed henvendt paa denne Hovedopgave, og at alle de forberedende Skridt, som hidtil ere gjorte, endelig maae føre til noget Mere, saa at vi kunne komme til at foretage virkelige Forandringer paa dette Omraade. Jeg troer, at den Anskuelse meer og meer er bleven almindelig, hvilken Uentighed der end kan være om enkelte Spørgsmaal, at den nuværende — jeg tør ikke sige classiske — men overgrammaticalske Uddannelse, som finder Sted i de lærde Skoler, i høieste Grad trænger til Reform.

Naar jeg forøvrigt seer paa alle de Enkeltheder i Administrationen, som her foreligge, er der kun et Par Spørgsmaal, som jeg paa Grund af et tidligere Aars Forhandlinger allerede her skal drage frem. Det undrer mig, at jeg ikke under Postvæsenet har truffet Noget om dette Landpostvæsen, som vi have forhandlet om i de foregaaende Aar. Den høitærede Finantsminister viste her Finantsudvalget stor Smødefommen, han deelte Udvalgets Takke og var entig med det om det Dnffeltige i ikke blot at arbejde frem ad den Vej med Postvæsenet, som man hidtil er gaaet, men tillige at komme til dette andet System, som jeg troer allerede en daff Minister, et æret Medlem her i Salen, har indført i Slesvig, hvor den preussiske Bestyrelse videre har udviklet det, et System, der virkelig stiller Landet lige med Byerne, som bringer Breve og Aviser om til Behøverne, og atter henter dem der, og som ogsaa er prøvet selv her i Landet med Held paa enkelte Steder. Det undrer mig, at jeg her i Loven aldeles ikke seer Noget om, at der er foretaget Skridt til Virkeliggjørelsen af et alvorligt Forsøg med dette System; jeg haaber, at den høitærede Finantsminister mundtlig vil oplyse os om, hvorledes det hænger sammen med denne Reform, dette Fremskridt, som vi her vare beredte til at foretage.

Mellem andre Enkeltheder, hvorpaa jeg har sættet min Dpmærksomhed, er selvsølgelig ligesom i de foregaaende Aar ogsaa Skovenes Salg. Jeg anerkjender, at det ikke lader sig gjøre at gaae altfor stærkt tilværks med Reaffinationen, og jeg vil her kun henlede det høie Things og den høitærede Finantsmini-